

מידות הראי"ה

קעס

לפְעָמִים בָּא יְרֵחָא דְאִוְרֵיתָא (על פי תענית ד, א) מִקְמָה
שְׂאֵדָם הַפְעֵלָה, הַמְשׁוֹטֵט בְּמִרְחָבֵי הַדַּעָה הָעֲלִיּוֹנָה
מִקְרָח לְהַפְגִּישׁ בְּצַמְצוּמֵי הַקְּצוּבוֹת, הַמְּכַרְחִים
בְּהַנְבְּלוֹתֵיהֶן מִמַּעַל לְתַאוֹת גְּבֻעוֹת עוֹלָם,
וְהַנְּשָׁמָה הָעֲלִיּוֹנָה מִצְטַעֲרֶת, וּמִתְעוֹרֵר עַל יְדֵי זֶה
קֵעַס הַנְּפֶשׁ יְרֵחָא דְאִוְרֵיתָא.

4Anger for the sake of the Torah arises when the person of higher spiritual sensibility who soars in the realm of higher contemplation is forced to confront the narrow world of particularized teachings and precepts, which are imposed by necessity on the alluring heights of universality. And the higher soul is grieved, and thus is engendered irritation of spirit and anger for the sake of the Torah." (Midot Hara'aya, Ka'as (Anger).

עין אי"ה

ג'סג רכ"ו ג'סג

2)

כא. אר"א בר אבינא כל האומר "תהלה לדוד" ג"פ בכל יום מובטח לו שהוא בן העוה"ב, מ"ט אילימא משום דאתי באלפא ביתא לימא "אשרי תמימי דרך כו", אלא דכתיב בי" פותח את ידך כו" אלא משום דאית בי" תרתי. ההכנה שיכין האדם עצמו אל השלמות האמיתית תהי' באמצעות שני דברים: האחד, שיאיר לו אור השכל הנובע מהתוה"ק לדעת את קונו, והב', שלא יהי' לו מפריע מטרודות העוה"ז. והנה אף מי שאור שכלו תמיד עמו, אפשר שיפשע ויטה מדרך הישר ע"י הטרודות המטרודות אותו. והנה המשגב להנצל מסבך הטרודות הוא הבטחון. ע"כ אף כי נשגב השבח שנאמר באלפא ביתא, שכולל כל אותיות התורה, ובסגולת אמירתן יאירו עליו אורות התוה"ק בכללם, עכ"ז עוד לא הגיע אל החפץ עד שיהי' ג"כ שלם בבטחון. והבטחון עצמו עוד לא יועיל לו, כ"א בהיותו ע"י מנוחת נפשו משתלם לדעת את קונו כל אשר תוכל נפשו שאת מאורות התורה, שתוכל להכילם. ע"כ אז הוא מובטח לעוה"ב בהיות בו שני אלה, שקונה ע"י "תהלה לדוד" האמור באלפא ביתא, ויש בו "פותח את ידך", המעיר את הבטחון ומסיר את הטראד שיוכל להיות משתלם כפי השגת אור שכלו.

ראש מיילין - זז

"חית"

3

השְׂבָר שְׂבָא בְּצִיּוּרִים הַמְתַּנַּחֲחִים זֶה בָּזֶה, אִי־דִיאָלִים הַסּוֹתְרִים זֶה אֶת זֶה, זֹאת הַחֲתָת, הַמְּחַתָּה, בָּאָה בְּתַחֲלַת הַשְּׂכָלוֹל בְּתוֹר הַקְּדֻמָּה לְבִנְיַן עוֹלָמִים שְׁלֵם וְנִהְדָּר.

Here we encounter the schism born from mutually militating values, from conflicting ideals. This is the [meaning of the letter] Chet. Conflict is the initial stage of genesis, a prerequisite for a magnificent integrated world structure.

1)

ולפְעָמִים זֶה בָּא
 מִפְּנֵי פְגִישָׁה פְּתְאוּמִית עִם הַמְצִיאוֹת הָעוֹמְדוֹת
 בְּשִׁפְלוּתָהּ בְּחַיֵּי הַמַּעֲשֶׂה, מִפְּנֵי יְרִידַת הַחַיִּים,
 וְהַנְּשָׁמָה הָעוֹרֶגֶת לְנֶעֱם ד' וְאוֹר אֱלֹהֵי נִכְבֵּד
 וּמְאִיר בְּרַב זְהָרוֹ מִצְטַעֲרֶת וְסוֹלֶדֶת, וּמְתִילֵד
 צְבִיוֹן שֶׁל כַּעַס עֲצוּר. אֲמָנָם גְּבַהַ הָרוּחַ, אֲרָף
 הָאָף שֶׁל הַהִשְׁפָּלָה הַרְחָבָה, מִתְרוֹמֵם עַל כָּל
 אֱלֹהֵי וְהָאָדָם הַמְסַתְּפֵל יִשְׁכִּיל אִיךָ שֶׁכֵּל הִירִידוֹת
 עֲלִיּוֹת הֵן בְּאֵמֶת, וְהַצְמָצוּמִים וְהַהֲגָבָלוֹת

כַּעַס

מְבִיאוֹת לִיְדֵי אוֹרָה רְחֵבָה אֱלֹהִית עֲלִיוֹנָה. אֲז
 יִשׁוּב הַנִּיחַ הָאֱלֹהֵי לְהָאִיר בְּנִשְׁמָה, וְיִפְיֵק נַחַת
 וְרָצוֹן, וְ"אוֹר צְדִיקִים יִשְׂמַח" (משלי יג, ט).

2)

At times this also develops because of a sudden confrontation with reality, which remains in its lowly state in the practical world, because life is on a low level of development. The soul that yearns for the delight of God and for the splendor of the divine light, in its great brightness, is grieved and is agitated, and there develops the semblance of a pent-up anger.

But a person of lofty spirit, with patience born of the breadth of enlightenment, rises above all this. The reflective person will understand how all the descents are in truth ascents, and that the particularizations and limitations bring into being a wide illumination of a higher divine light. Then will a divine inner peace once again pervade the soul and one will find rest and contentment; "the light of the righteous brings joy" (Prov. 13:9).

3)

Rav Kook read all of Agnon's writing. The following interaction then took place: "He told me he had read my work. I asked, "All of it?" He replied, "All of it, and I will tell you something. The *Pri Megadim* ...explains that if one quantity of forbidden food should fall into a volume of permitted food, sixtyfold times as large, the forbidden becomes *batel*, and the permitted profits from the prohibited, since there are now sixty-one parts. That's the way it is with you, even if there is

something 'forbidden' that has fallen into your books it is *battel be-shishim*, canceled out and has become permitted. (S.Y. Agnon, *Me'Atzmi eel Atzmi*, p. 93, translated in *Tradition, A Portrait of Two Artists*, Saks, p. 36)

Rav Yitzchik Zilberstein זצ"ל

Handwritten flourish or signature mark.

הדרן - Hadran

הדרן עלך מסכת תענית והדרך עלן.
דעתן עלך מסכת תענית ודעתך
עלן. לא נתנשי מנה מסכת תענית ולא
תתנשי מנה - לא בעלמא הדין ולא בעלמא
דאתי.

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו,
שתהא תורתך אמונתנו בעולם הזה
ותהא עמנו לעולם הבא. חנינא בר פפא, רמי בר
פפא, נחמן בר פפא, אחאי בר פפא, אבא מרי בר
פפא, רפרם בר פפא, רכיש בר פפא, סורחב בר פפא,
אדא בר פפא, דרו בר פפא.